

Uddrag fra aftægtskontrakt, skøde- og panteprotokol for Øster og Vester Horne Herreder

4) Af Brændsel leveres dem Aarligen 16 Læs Klyne¹, 4 Læs Mosetørv og 2 Læs Lyng, som Gaardens Ejer bekoster gravet, røgtet, hjemkjørt og sat i Stak paa det Sted som Aftægtsfolkene anviser; Alt maa skee i den sædvanlige Bjergningstid, og Brændselet maae være tørt og gode og forsvarlige Læs. – 5) Skulde de ikke være tilfreds med at udtage et Stykke af Gaardens Hauge² til deres Brug, da skal Gaardens Ejer lade inddige ved Aftægtshuset, hvor de anvise det, saa stort et Stykke Jord som de anseer fornøden til Hauge, som han da skal bearbejde og gjøde forsvarlig; dette skal være færdig til samme Tid som Aftægts- huset. – 6.) Saa snart og saa ofte Aftægtsfolkene forlange det, skal Gaardens Ejer kjøre deres Aftægtskorn til og fra Møllen; lige- ledes kjøre dem til og fra Kirken og andensteds til deres Slægt og Venner, naar de forlanger det. – 7) I Aftægtsfolkenes Sygdoms og Alderdoms Tilstand især, skal Gaardens Ejer yde dem ald fornøden Pleie og Tilsyn og Opvartning, som de for Gud og Men- nesker agte at forsvare, og skal Gaardens Ejer tillige om de forlange det, være pligtig at lønne og koste hvad Fruentimmer³ nogen af dem maatte forlange til deres Tjeneste; ligeledes skal Gaardens Ejer betale deres Offer⁴ til Høitider, samt ved deres dødelige Bortgang bekoste dem en hæderlig Begravelse og betale Liigprædiken over dem. – 8) Naar en af Aftægtsfolkene ved Døden bort[gaar] ...

På næste side fortsættes med angivelser af, hvordan præstationerne skal nedsættes, svarende til én person.

Link til originalen på Arkivalieronline: <https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/billedviser?epid=16967656#222036,41936474>

¹ Klyne er en vestjysk betegnelse for mosetørv, i modsætning til hedetørv. Om der skelnedes mellem 'klyne' og 'mosetørv' eller skriveren i stedet har ment 'hedetørv' er usikkert

² Hauge: have

³ Betydningen af "Fruentimmer" er her nok blot kvinde. Aftægtsfolkene er næppe gået efter en person med en lidt tvivlsom levevis ...

⁴ Offer: pengegave til præsten